

ת"פ 68047/11/22 - מדינת ישראל \ נגד פלוני

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בצפת
ת"פ 68047-11-22 מדינת ישראל נ' פלוני(קטין)

כבוד השופטת טל ויסמן בן שחר	בפני
המאשימה	בעניין:
מדינת ישראל \	נגד
פלוני	הנאשם

נוכחים:

בשם המאשימה: עוה"ד דנה קימלמן דוייטש

בשם הנאשם: עוה"ד לירון מלכה מטעם הסנגוריה הציבורית

קצינת המבחן: גב' אורלי יעקובזון

הקטין : בעצמו

בית המשפט מקריא לצדדים עיקרי גזר הדין.

גזר דין ללא הרשעה

נוסח מותר לפרסום

מבוא :

1. הנער שבפניי, XXX, הודה בכתב אישום מתוקן המייחס לו ביצוע עבירות של **פציעה בנסיבות מחמירות**, לפי סעיף 334 יחד עם סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") **והפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו** לפי סעיף 275 לחוק העונשין.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן :

2. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום התגורר הנאשם בשיבת "XXX" ובסופי שבוע הגיע לביקורים בבית המשפחה XXX(להלן: "הבית").
3. בליל שישי, 10.12.21, בשעות הערב, ביקר השוטר ראוף דובאה בבית, על מנת לברר חשד כי רכבה של אחות הנאשם נגנב. בהמשך לכך וכחלק מעבודת משטרה שגרתית, חלפו ניידות משטרה באזור הבית.
4. לאחר חצות, ביום 11.12.21, בשעה 00:16, או בסמוך לכך, שהה הנאשם עם חבריו סמוך לבית, באזור בית הכנסת XXX(להלן: "בית הכנסת").
5. באותה העת ערכה ניידת משטרה (להלן: "הניידת"), נהוגה בידי השוטר נתנאל (להלן: "השוטר נתנאל"), כאשר לידו ישב השוטר ניסים כחלון (להלן: "השוטר ניסים"), סיור שגרתית באזור הבית ובית הכנסת.
6. בשלב מסוים אחז הנאשם בקבוק בירה מלא בידו (להלן: "הבקבוק"), ומשחלפה הניידת בסמוך אליו, השליך הנאשם את הבקבוק אל כיוון חלון הנהג, אשר היה פתוח.
7. מיד לאחר המעשה נמלט הנאשם מהמקום.
8. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, התנפץ הבקבוק לרסיסים, שבבים ניתזו על פניו של השוטר נתנאל, וגרמו לו חתך עמוק בסנטרו. השוטר נתנאל הובהל לקבלת טיפול רפואי והוא נזקק ל- 7 תפרים. לשוטר ניסים נגרם חתך בידו.
9. בהמשך לכך, ומשעלה חשד כי הנאשם הוא זה שהשליך את הבקבוק, איתרו שוטרים את הנאשם ברחוב XXX. השוטרים הודיעו לנאשם על מעצרו, ובתגובה לכך ניסה הנאשם להימלט, התפרע וסירב להיכנס לניידת המשטרה, כך שהשוטרים נאלצו להכניסו לניידת תוך שימוש בכוח סביר.

ב"כ הצדדים עתרו לעונש:

10. **ב"כ המאשימה**, הגישה כראיות לעונש תצהירי נפגעי עבירה ומסמכים רפואיים בצירוף תמונה, המלמדים כולם על הפציעה שנגרמה לקורבנות. התובעת טענה בדבר חומרת המעשה, הערך המוגן שנפגע ולתוצאת התנהגותו של הנער כפי שעולה מהמסמכים שהוגשו. הוסיפה כי, לדידה, כל אלה מחייבים הוצאת מסר מוקיע ומרתיע בדמות הרשעה בדיון, לצד עונשים נלווים. לעמדת התובעת - למרות לקיחת האחריות והתגייסות הנער להליך שיקומי מוצלח בשירות המבחן, חומרת העבירות ונסיבותיה מלמדות כי במקרה דנן יש להעדיף את האינטרס הציבורי הנושא מסר

מגנה של המעשים ולדחות המלצת שירות המבחן. ב"כ המאשימה הפנתה לע"פ 2392/21 וחזרה על טיעוני המדינה בתיקים רבים וסברה כי משלא נתקיימו שני התנאים של הלכת כתב - יש להרשיע את הנער בדין ולהטיל עליו עונשים בדמות מאסר על תנאי, 150 שעות של"צ, פיצוי והתחייבות.

11. **ב"כ הקטין** הלינה כנגד טיעוני המאשימה בדבר הצורך בהוכחת נזק קונקרטי לצורך הימנעות מהרשעה וטענה כי עמדה זו מנוגדת לעקרונות יסוד של חוק הנוער והמדיניות הנהוגה בענישת קטינים עוברי חוק. הסינגורית טענה כי מעשיו של הנער בוצעו על רקע חוסר בשלות, אימפולסיביות, לחץ וחרדה ושללה קיומם של דפוסים עברייניים בנער. הוסיפה והפנתה לתסקיר שירות המבחן המלמד כי הנער, חרף גילו הצעיר, נרתם להליך שיקומי והצלחתו קיבלה ביטוי בהמלצת התסקיר לנקוט בעניינו בדרכי טיפול. ב"כ הנאשם הדגישה כי ההליך שהתנהל בעניינו של הנער נתן אותותיו וציינה כי למן הרגע הראשון, ביקש לתקן את הטעות שעשה בכל אמצעי ודרך, לרבות התנדבות במד"א. לאור כל אלה ובהעדר טעמים המצדיקים סטייה מהמלצת שירות המבחן, עתרה לאמצה ככתבה וכלשוונה.

12. **הקטין, במילותיו:** "אני עשיתי כל מה שיכולתי למען... עזבי מה היה בכללי שיראו שלא יראו. אני פצעתי מישהו אני מתנדב במד"א ורציתי להגיד שיתנו לי הזדמנות קשה לי. אני מתנצל לוקח אחריות מבקש סליחה. אני רוצה להגיד עוד דברים אבל אני לא מצליח. אני מודה לכל אנשי הצוות לאורלי הקצינת מבחן לפרקליטה ולעורכת הדין שלי. זה רק מעלה אותי מעלה מעלה."

דין והכרעה

13. נקיטת אלימות באשר היא - חמורה פסולה ואסורה היא, ועת מדובר באלימות כלפי מי שמבקשים למלא תפקידים ע"פ חוק, זוכה החומרה במשנה תוקף. התנהגות זו יש בה כדי לפגוע במקור כוחם ויכולתם של בעלי סמכות לשמור ולהגן על הציבור ולבצע מלאכתם נאמנה. מעשיו של הנער המתוארים בכתב האישום המתוקן הינם בבחינת חציית קו אדום, המחייב תגובה הולמת שתעביר מסר מוקיע ומגנה כלפי הנער וחבריו, לצד מסר תומך ומחזק, כלפי גורמי אכיפת החוק.

14. יחד עם זאת, בבוא בית המשפט לנוער לגזור דינו של קטין, על מנת לאזן בין שיקולי השיקום לשיקולי הגמול וההרתעה, חובה עליו להביט מעבר לעובדות כתב האישום, לראות את הנער העומד לדין, לבחון את נסיבותיו האישיות, את אפשרויות שיקומו ושילובו בחזרה בחברה כאזרח שומר חוק.

15. בהקשר זה, אפנה לפסיקת בית המשפט העליון בסוגיה זו: "... העובדה שהמערער היה קטין עת החל בביצוע העבירות המיוחסות לו - כאשר הלכה למעשה חצה את גיל האחריות הפלילית עם תחילת ביצוע המעשים המיוחסים לו בכתב האישום - יש בה כדי להשפיע על מערכת השיקולים שיש להפעיל בעת גזירת עונשו. כידוע, קטינותו של נאשם מהווה גורם מרכזי בגזירת דינו, כעולה מהוראות חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 [ראו: ע"פ 7113/08 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 4 (15.12.2008); ע"פ 346/08 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה י"ג (11.1.2009)]. ככל שגיל העבריין צעיר יותר כך יש

ליתן משקל רב יותר לסיכויי השיקום, ובהתאם לכך תגבר נטייתו של בית המשפט להפעיל בעניינו אמצעים שיקומיים תחת אמצעים עונשיים [ראו: ע"פ 4524/04 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (9.6.2005)]. משקלו הנכבד של שיקול השיקום בעניינו של נאשם קטין הינו שיקול מנחה לפני בית המשפט בבואו לגזור את דינו של הקטין [ראו: ע"פ 10715/05 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 14 (4.9.2007)]. נוכח כך, מדיניות הענישה הנוהגת והראויה בעניינם של עבריינים קטינים הושפעה בצורה מכרעת מגילם ומסיכויי שיקומם, אף במקרים של עבירות מין ואלימות קשות [ראו: ע"פ 49/09 מדינת ישראל נ' פלוני, [פורסם בנבו] פסקה 10 (8.3.2009)]. (ה.ש.ט.ו.) [ראו ע"פ 6963/15 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, (05.04.2016)].

16. הנער שבפניי, בן 15 ושמונה חודשים, ביצע את המיוחס לו עת היה כבן 14 וחודש בלבד.

17. החלק של תסקיר שירות מבחן - הושמט.

סוגית ההרשעה:

18. ב"כ הצדדים חלוקים בשאלת ההרשעה בדין והעונשים הנלווים לה. כמצוות המחוקק - הרשעת הנאשמים בדין אינה מתווספת "באופן אוטומטי" לעצם הקביעה כי ביצעו את המיוחס להם ובית המשפט חייב שיבחן את שאלת ההרשעה, כל אימת שניצב בפניו נאשם שביצע את העבירות עת היה קטין. כך קבע חוק הנוער (שפיטה ענישה ודרכי טיפול) עת הפריד בין השלב בו נקבעת אשמה של קטין, מבלי שישורשע ורק לאחר קבלת תסקיר שרות מבחן - יידרש לסוגיית ההרשעה (ר' סעיף 24 לחוק הנוער) וכך קובעת פסיקה ענפה של בתי משפט שונים. בעניין זה אפנה לע"פ 207/16 פלוני נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו] פסקה 12, 15.10.17) חזר וקבע הרכב השופטים כי הנכונות להימנע מהרשעתם של קטינים רבה יותר מאשר אצל נאשמים בגירים: "בשונה מבגירים, שביחס אליהם נדרשות נסיבות יוצאות דופן על מנת להימנע מהרשעה - בעניינם של קטינים הנכונות להימנע מהרשעה רבה יותר, והיא נגזרת משקלול מכלול נסיבותיו האישיות של הקטין" (ה.ש.ט.ו.).

19. ע"פ 2392/21 פלוני נ' מדינת ישראל (נבו) (12.08.2021) שצוטט ע"י המאשימה התייחס לעבירות שונות בתכלית, ואף אם איישם את המבחנים שנקבעו בו לעניינו, אגיע למסקנה שונה. מעשיו של הנאשם חמורים ופסולים הם, אולם בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון ועקרונות יסוד בענישת קטינים, חומרת העבירה אינה חזות הכל. ביחס לנזק שיגרם לנאשם - אבהיר כי הרשעה בדין על כוחה המתייג והמרתיע, עלולה להיות הרת גורל עבור קטין שביום גזירת דינו טרם מלאו לו 16 שנים. נהיר לכל כי אין לדעת, בעת הזו, במה יחפוץ הנאשם לעסוק, לכשיתבגר, או לחלופין במה יידרש לעבוד לפרנסתו. חסימת אפשרות כזו או אחר בשלב כה מוקדם של חייו, בשל מעשה שביצע בצעירותו, כמוה כהטלת אות קין, בגין חטאי העבר, אות העומד בסתירה לעקרונות חוק הנוער והפסיקה שניתנה לאורם (ר' גם ת"פ 19517/04/12 (שלום לנוער ירושלים - לא פורסם)). עוד אזכיר כי דעת הרוב בע"פ 2392/21 האמור, עמדה בניגוד לעמדת המיעוט של כב' השופטת ברק ארז, ובניגוד לפסקי דין נוספים של בית המשפט העליון שניתנו בעבירות חמורות.

20. בע"פ 6150/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פורסם בנבו, ביטל בית המשפט העליון את הרשעתו של נאשם בעבירות המצויות במדרג חומרה גבוה במישור הפלילי וזאת נוכח גילו, חרטתו ונטילת האחריות, סיכויי שיקומו ועברו הנקי. וכך נקבע: "כלל ידוע הוא כי בית המשפט מקנה משקל יתר לנסיבות אישיות של קטין וסיכויי להשתקם. אכן, יש לשקול בגדר האמור גם את חומרת העבירה, אך לא בכל מקרה היא תעלה כדי מחסום מפני אי הרשעה. כל מקרה נשקל לפי נסיבותיו." (ה.ש-ט.ו.).

21. בענ"פ (מחוזי ירושלים) 61616-11-21 מדינת ישראל נ' פלוני (נבו 07.08.2022) דחה בית המשפט המחוזי את ערעור המדינה על אי-הרשעת נאשם קטין שביצע עבירות רבות ובין היתר עבירות רכוש, סמים, תקיפת שוטר והפרעה לשוטר במילוי תפקידו, זאת בהעדר הליך שיקומי ממשי ונוכח אורח חיים נורמטיבי אותו התווה הנאשם לעצמו וכך נקבע: ".. אמנם המשיב לא שיתף פעולה עם הליך טיפולי, אולם בפועל החל בתהליך שיקום ובניה מחדש של חייו ואף זכה לסיוע מצד מעסיקו. בנוסף, המשיב שילם את הקנס והפיצוי שהוטלו עליו בבית משפט קמא. במקרים חריגים מעין זה יש להביא בחשבון, בצד ההליך הטיפולי הפורמלי, גם את התנהגותו ואורח חייו של המשיב."

22. לדוגמה נוספת אפנה לע"פ 8690/15 מדינת ישראל נ' פלוני (נבו 06.06.2016) במסגרתו אישר בית המשפט העליון את החלטת בית המשפט המחוזי שלא להרשיע קטין בן 16, תוך שימת דגש להליכי שיקומו של המשיב ובנסיבות המיוחדות של המקרה ובמסגרתו נקבע כי: "כידוע, שני אינטרסים עיקריים עומדים בפני בית המשפט בבואו להכריע האם נכון יהיה להימנע מהרשעתו של מי שבצע עבירה - האינטרס הציבורי, הכולל את הצורך להגשים את מטרות המשפט הפלילי ולמצות את הדין באמצעות הרשעת העבריין; והאינטרס הפרטי, הכולל את הנזק הצפוי לנאשם מהרשעתו תוך התחשבות בנסיבותיו האישיות. ברי כי ככל שעסקינן בעבירה חמורה יותר, יגדל משקלו של האינטרס הראשון (ראו: ע"פ 5931/13 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 9 לפסק דינו של השופט צ' זילברטל (10.2.2014))... עם זאת, כאשר מדובר בנאשמים קטינים, סעיף 24 לחוק הנוער קובע כי עומדות מספר אפשרויות בפני בית משפט שקבע שקטין ביצע עבירה, כאשר הרשעה היא רק אחת מהן. בהתאם, בכל הנוגע לנאשמים קטינים, נקיטה בדרך של אי הרשעה יותר מקובלת, שכן בית המשפט מעניק משקל מיוחד לנסיבות הפרטניות של הנאשם ולאפשרויות השיקום העומדות בפניו (ראו: ע"פ 2290/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (2.10.2013); ע"פ 7993/10 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 11 (22.7.2013))..".

23. עת אבחן את מהות מעשיו של הנער, מעבר לעובדות המודפסות בכתב האישום, אמצא נער, ממשפחה המקיימת אורח חיים נורמטיבי, נטול רישום פלילי שזו לו הסתבכותו הראשונה והיחידה עם החוק, בגין מעשה שביצע בגיל צעיר מאוד, חודש לאחר שמלאו לו 14 שנים. משקל רב מעניק לגילו הצעיר בעת ביצוע המעשה, זאת בשל הקשר ההדוק בינו לבין מידת בגרותו ויכולתו להבין, בזמן אמת, את מהות המעשה ותוצאותיו. בע"פ 49/09 קבע בית המשפט העליון כי: "כאשר מדובר בנאשמים שהם קטינים, פעמים רבות אין הכרתם ותודעתם מפותחות ובשלות די הצורך. בנערותו, אין האדם מבחין בהכרח בין טוב לרע על פי אותן אמות מידה המשמשות בני אדם בגירים. גם כאשר עבר הקטין את גיל האחריות פלילית, הרי שגילו הצעיר עשוי להצביע על חוסר בשלות אישית וחוסר יכולת להבין לעומקם של דברים את משמעות המעשה הפלילי ותוצאותיו." (ראו ע"פ 49/09 מדינת ישראל נ' פלוני, סג(1) 752 (2009) בעמ' 761).

24. הנער - ניהל אורח חיים נורמטיבי עד למעורבותו בעבירה נושא כתב האישום, מאז ועד היום, לא נרשמה לחובתו כל הסתבכות פלילית נוספת. הנער, לקח אחריות מלאה על מעשיו למן הרגע הראשון, הביע צער וחרטה כנה וביקש בכל דרך לתקן את הטעות שעשה. תחילה, התנדב במגן דוד אדום ובהמשך התגייס להליך טיפולי במסגרת שירות המבחן, שיתף פעולה כנדרש, נרתם ונתרם מההליך. הנער הותיר רושם חיובי, יוצא דופן, על קצינת המבחן שטיפלה בו, ואף להתרשמותי - לא בכדי.

25. במצב דברים זה, הגעתי לכלל מסקנה כי מדובר במעידה חד פעמית, באירוע חריג ויוצא דופן לאורח חייו הנורמטיבי של הנער, אותו הוא מקיים דרך שגרה עד לאותו אירוע ולאחריו. על כן - משמצאתי כי המלצת שירות המבחן ראויה ומאוזנת, החלטתי לאמצה. בעניין זה אחזור ואזכיר את החשיבות המוגברת שיש לייחס להמלצת שירות המבחן וכי "אל לו לבית המשפט לסטות מהמלצת שירות המבחן כאשר יש בנמצא אופק שיקומי, אלא מטעמים כבדי משקל" (ע"פ 49/09 שלעיל). בית המשפט העליון חזר והדגיש כי: ".בית משפט זה כבר עמד על המשקל המיוחד שיש להקנות לשיקולי השיקום במסגרת מדיניות הענישה כאשר מדובר בהליכים פליליים בעניינם של קטינים, ומשכך, ובעת עריכת האיזון בין השיקולים השונים, יש לתת משקל מיוחד להמלצות הגורמים המקצועיים, אך זאת מבלי שתוגבל סמכותו של בית המשפט לדחותן בהתקיימם של טעמים מוצדקים (עניין פלוני, עמ' 771-772). ע"פ 5593/21 פלוני נ' מדינת ישראל (נבו 21.10.2021) (ה.ש-ט.ו).

26. בנסיבות אלה, נראה כי לא נתקיימו טעמים המצדיקים את דחיית המלצת שירות המבחן ועל כן אאמצה ככתבה וכלשוונה. הכתמת רישומו הפלילי של הנער עלולה להעיב על הישגיו, לחבל בדרך הטובה והמוצלחת בה צעד ולהשפיע על שאיפותיו לעתיד לבוא. הנער הפגיע עלול להיעב על הישגיו, להפגע במעמד הטיעונים לעונש, לא הצליח להסתיר את התרגשותו, וקולו החנוק הבהיר היטב כי המסר המגנה והמוקיע את המעשה, הועבר היטב. בנסיבותיו סברתי כי הפגיעה הצפויה מקבלת עמדת המאשימה, אינה עולה בקנה אחד עם שיקולי השיקום המתקיימים בעניינו. להבנת, במקרה דנן, האינטרס הציבורי הרחב התומך בקבלת אזרח משוקם לחברה, עולה בקנה אחד עם האינטרס הפרטי של הנאשם לגיליון הרשעות חף מכתם ההרשעה ובמילים אחרות נראה כי התועלת מאי הרשעתו של הנער עולה על זו שתיווצר מהרשעתו בדין.

27. **נפגעי העבירה** - ב"כ המאשימה הגישה כראיות לעונש תצהירי נפגעי העבירה, שניים במספר. במעמד הדיון התנגדה ב"כ הנאשם להגשת תצהיר מאת השוטר ניסים כחלון, שכן לטעמה הוא לא נפגע עבירה. הסניגורית הפנתה לנוסחו של סעיף 8 לכתב האישום המתוקן בו נרשם כי: "לשוטר ניסים נגרם חתך בידו" אולם לא צוין מקור הפגיעה. על כן, לשיטתה, אין לסווגו כנפגע עבירה. עיון בעובדות כתב האישום המתוקן מלמד כי אין מנוס מדחיית הטענה. העובדות מלמדות בברור כי השוטר ניסים כחלון נכח בניידת המשטרתית. סעיף 8 סייפא לכתב האישום המתוקן מתאר את הפגיעה שנגרמה לשוטרים, שניהם, זאת בהמשך למעשיו של הנער המפורטים ברישא של הסעיף. אף אם אסכים כי הניסוח קלוקל, הרי שסעיף 10 לכתב האישום המתוקן, בו הודה הקטין, קובע מפורשות כי כתוצאה מהמעשים המתוארים: "פצע הנאשם את השוטרים שלא כדין...". על כן - ומשהודה הנאשם בעובדות כתב האישום מתוקן, לאחר שהוסבר לו תוכן האישום, הכולל פגיעה בשני השוטרים, תדחה טענתה הסנגורית על הסף. עם זאת, נוכח גילו הצעיר מאד של הקטין בעת ביצוע העבירות והיום, אמנע מהטלת חיוב כספי כנגדו.

לפיכך - לאור גילו הצעיר של הנער בעת ביצוע העבירה, חלוף הזמן מאז בוצעה, גילו הצעיר בעת ביצועה, העובדה כי מדובר בתיק הראשון והיחיד המתנהל בין כתלי בית המשפט והליך השיקום היסודי שביצע, החלטתי שלא להרשיעו ולנקוט כלפיו בדרכי טיפול, לפי סעיף 26 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א - 1971 - ומצווה כדלקמן:

1. הקטין התחייב בפני כי יימנע במשך שנה אחת מביצוע עבירות אותן עבר ואם לא יעשה כן ישלם 1000 ₪. הקטין: אני מתחייב.

2. על הקטין לבצע שירות למען הזולת במשך 150 שעות לפחות, ולהמציא אישור על ביצוען למזכירות בית המשפט לא יאוחר מיום 1.1.23.

הסברתי לקטין את סמכותו של בימ"ש זה, לפי סעיף 30 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א - 1971, להחליף את דרך הטיפול כל עודלא בוצע הצו במלואו, וכן את

זכותו לערער על גמר דין זה בתוך 45 ימים מהיום לבית המשפט המחוזי בנצרת

ניתנה והודעה היום א' אב תשפ"ג, 19/07/2023 במעמד הנוכחים.

טל ויסמן בן שחר, שופטת

ב"כ הקטין: אבקש להתיר

[פרוטוקול הושמט]

ין לא פרטים מזהים של הקטין.

העתק לפרסום יועבר על ידי בית המשפט בתוך שבוע ימים.

ניתנה והודעה היום א' אב תשפ"ג, 19/07/2023 במעמד הנוכחים.

טל ויסמן בן שחר, שופטת

ניתן היום, ב' אב תשפ"ג, 20 ביולי 2023, בהעדר הצדדים.